

LEKSANDS
KOMMUN

Vattholmsskären

**Limniskt naturreservat i Siljan
Leksands kommun**

Bildande av Vattholmsskärens naturreservat i Leksands kommun

Beslut

Leksands kommun beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 2, som naturreservat. Området som avgränsas av 4 befintliga sjömärken (i vattnet och enligt sjökort) är ca 40 ha och består av främst vatten samt några skär och en moränbotten under vattenytan.

Reservatets namn skall vara Vattholmsskärens naturreservat. Reservatets slutliga gränser utmärks i fält på befintliga sjömärken.

Kommunen fastställer samtidigt skötselplanen, enligt bilaga 3, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken. Naturvårdsförvaltare ska vara Leksands kommun.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Vattholmsskären
Kommun	Leksand
Län	Dalarna
NVR id	
Natura 2000-beteckning	
Församling/socken	Leksand
Naturgeografisk region	Siljan
Fastigheter	Laknäs 16: 10 Laknäs 6: 20 Hjortnäs 72: 1 Stumsnäs 152: 2
Areal	Total areal: ca 40 ha Landareal: <0,1 ha

LEKSANDS KOMMUN

Syfte med naturreservatet

Vattholmsskärens fågelliv är unikt för länet och skyddas för den biologiska mångfaldens skull.

Bildandet av naturreservatet innebär ett områdesskydd som är gynnsamt främst för ungfågelreproduktionen.

Grundet som omger skären är en mycket värdefullt moränbotten som attraherar fiskreproduktion. Genom ett skydd förstärks en biotop, avsedd också för sportfiske.

För friluftslivet, främst det båtburna, är Vattholmsskären också en attraktion.

Vattholmsskären är för regionen en unik och värdefull naturmiljö som är känslig för störning under häckningssäsong och för mekaniskt slitage. Därför skyddas skären.

Genom ett temporärt tillträdesförbud samt övriga föreskrifter skapas förutsättningar för såväl flora som fauna i en unik miljö.

Skäl för beslut

Vattholmsskären kan sägas vara en orörd och ursprunglig miljö som förutom den artificiella vattenregimen i Siljan, inte haft någon nämnvärd mänsklig påverkan sedan istiden.

Populationsutveckling för fågellivet och etableringen av flora är därmed intressanta parametrar som är särskilt värdefulla.

Det är främst fågellivet som förorsakar ett naturskydd. De sjöfåglar som häckar på skären är störningskänsliga främst under häckningssäsongen. Ett landstigningsförbud under sommarmånaderna är därför motiverat.

På samma sätt utgör de moränryggar/grund som omger skären ett för Siljansområdet särskilt värdefullt lekområde för fisken.

Miljömål

Detta beslut om att skydda Vattholmsskären bidrar till att uppfylla miljömålet

- Levande sjöar och vattendrag
- Ett rikt växt- och djurliv

Motiv för bildande av naturreservat

Skyddsform

Områdets naturvärden är sådana att de kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov tillgodoses bäst genom bildande av naturreservat.

Beslutet följer de riktlinjer som gäller för länsstyrelsens prioritering av områdesskydd.

LEKSANDS KOMMUN

Avvägning mellan allmänna och enskilda intressen

Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Leksands kommun att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Det är främst tillträdesförbudet under häckningssäsong som kan kännas begränsande för allmänheten, men bedöms som ringa eftersom det som regel inte sker någon landstigning på skären.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark och vattenområden. (enligt 3 kap. Miljöbalken).

Planeringsbakgrund

Området omfattas inte av Natura 2000. Siljan är däremot särskilt angivet som riksintresse avseende friluftsliv, naturvård och turism.

Leksands kommun har också en ambition att säkerställa miljöer för naturturism. Vattholmsskären är ett värdefullt tillskott i strävan efter intressanta naturupplevelser.

Reservatsföreskrifter

För att säkerställa syftet med reservatet förordnar kommunen att nedan angivna föreskrifter skall gälla. Föreskrifterna gäller utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning.

A Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

I naturreservatet är det förbjudet att:

1. Anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller på något sätt skada mark eller vatten
2. Påverka den befintliga vegetationen, dvs. att det är förbjudet att plocka de växter som växer på skären samt att skada såväl de örter eller svampar/lavar som etablerat sig på skären
3. Anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, mast eller annan anläggning förutom anläggning som ökar sjösäkerheten
4. Plantera in växter eller djur, undantaget tillståndsgiven inplantering av fisk
5. Framföra motordrivet fordon i terrängen, gäller både barmark och snötäckt mark, med följande undantag:
6. Bedriva alla typer av jakt, gällande även fälla (inklusive snara), med undantag för minkjakt
7. Beträdnadsförbud råder på skären fr.o.m. 1 april till 15 augusti

LEKSANDS KOMMUN

B Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förplikteras tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. Utmärkning av reservatet, uppsättning av informationstavlor samt anläggning och underhåll av leder och andra anläggningar för friluftslivets behov
2. Skötsel av naturreservatets naturtyper genom enligt den skötselplan och de kartor som bifogas beslutet
3. Undersökningar för uppföljning av skötselplanen och reservatets syfte

C Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

1. Landstigningsförbud råder på skären fr.o.m. 1 april till 15 augusti

Ärendets handläggning

Arbetet med naturreservatet är ett resultat av ett samarbete mellan Samhällsbyggnadskontoret och Gymnasieskolans Miljölinje i Leksands kommun.

Vattholmsskären är ett examensarbete för en elev i avgångsklassen, som har inventerat och dokumenterat en unik limnisk miljö i kommunen.

Som ett resultat av elevarbetet, fick kommunens naturvårdsförvaltare ett kunskapsunderlag för att göra ett naturreservat.

Ornitologer i Leksand har sedan ett 50-tal år (sedermera Leksands Fågelklubb) följt populationsutvecklingen för fågellivet på Vattholmsskären.

Under senare år har det skett häckning av havstrut vilket är unikt för Siljansområdet. Samtidigt har det förekommit mänsklig störning på skären under häckningssäsongen.

Därför har frågan om en reservatsbildning påtalats.

Leksands kommun, naturvårdsförvaltaren, har tillsammans med en elev och handledaren på gymnasieskolans miljölinje utrett frågan om att skapa ett limniskt reservat av Vattholmsskären.

Ett studiebesök på Kosterhavets nationalpark gav kommunen idéer och tips om hur man kan formulera föreskrifter för Vattholmsskären.

Tillsammans med gymnasieskolan har Samhällsbyggnadskontoret i samråd med berörda markägare och fiskevårdsområdesföreningen utfört detta arbete.

Under arbetets gång har det också skett ett samråd med Länsstyrelsens naturvårdsenhet/Maria Blomkvist samt samhällsbyggnadschefen Åke Sjöberg i Leksand.

Alla 4 markägarna som omfattas av naturreservatsbildningen har godkänt ett intrångsersättningsavtal utan krav på ersättning.

Upplysningar

Dispens från föreskrifter mm

Om det finns särskilda skäl får Leksands kommun med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet.

LEKSANDS KOMMUN

Kungörelse

Beslutet kungörs på det sätt som gäller för författningar i allmänhet. Beslutet delges sakägarna enligt sändlista med delgivningskvitto. Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft omedelbart, även om beslutet överklagas.

Överklagan

Beslutet kan överklagas till Länsstyrelsen i Dalarnas län, se bilaga 4.

Beslutande

Beslut i detta ärende har fattats av Kommunfullmäktige i Leksand.

Bilagor

Bilaga 1	Översiktskarta
Bilaga 2	Beslutskarta
Bilaga 3	Skötselplan
Bilaga 4	Formulär för överklagan (markägare och sakägare)

Sändlista: är borttagen i webbversionen

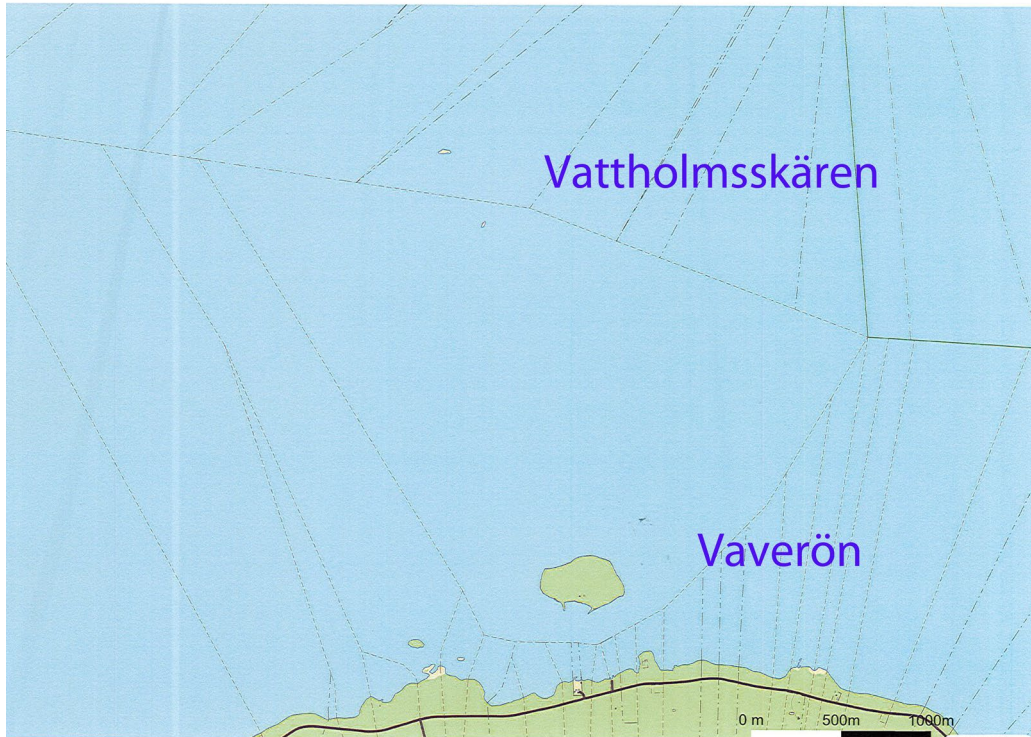

LEKSANDS
KOMMUN

LEKSANDS
KOMMUN

Bilaga 1. Översiktskarta

LEKSANDS
KOMMUN

Bilaga 2. Beslutskarta

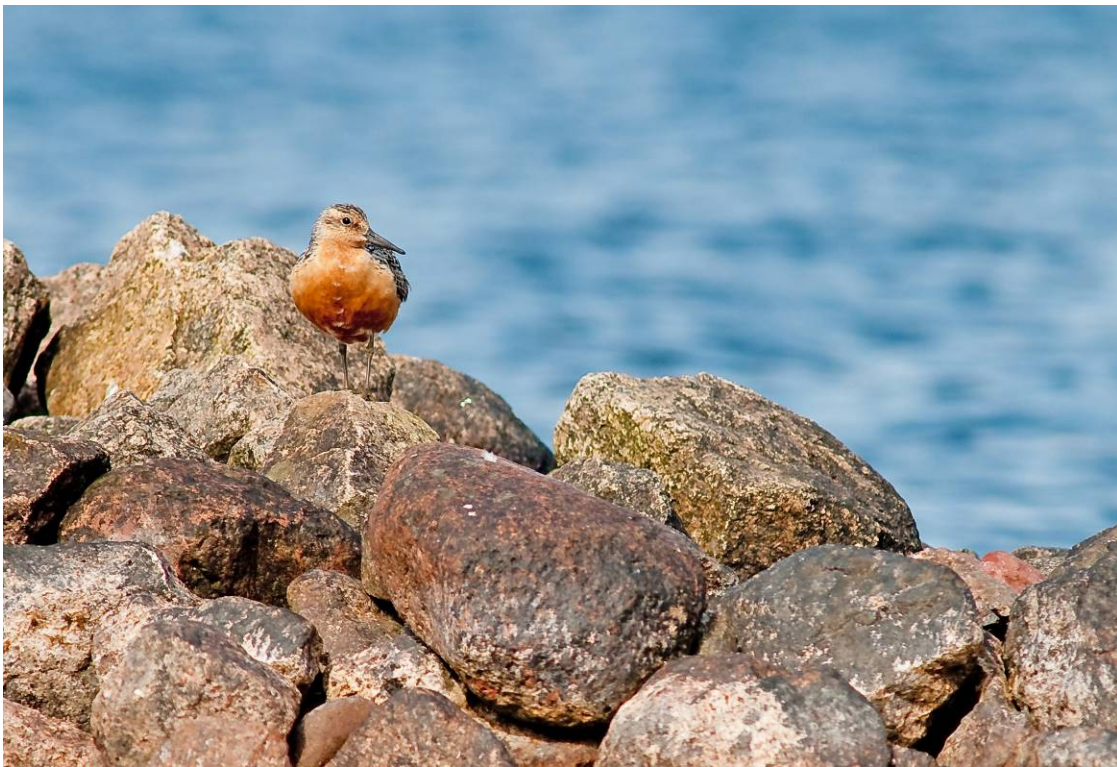

LEKSANDS
KOMMUN

Bilaga 3. Skötselplan

**Skötselplan för naturreservatet Vattholmsskären
Leksands kommun**

Kustsnäppan är en av de marina fågelarterna som söker sig till Vattholmsskären

Innehåll

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET VATTOLMSSKÄREN.....	10
BESKRIVNINGSDDEL.....	12
1. Beskrivning av bevarandevärdena	12
1.1 Administrativ data	12
1.2 Beskrivning av området	12
1.3 Källförteckning	13
PLANDEL	14
2 Avvägningar mellan bevarandevärden	14
2.1 Syfte med naturreservatet	14
2.2 Prioritering mellan bevarandevärden	14
3 Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	5
4 Jakt och fiske	7
5 Dokumentation och uppföljning	7
6 Revidering av skötselplanen	7

Beskrivningsdel

1. Beskrivning av bevarandevärderna

1.1 Administrativ data

Namn	Naturreseptet Vattholmsskären
NVR id	
Natura 2000-beteckning	
Län	Dalarna
Kommun	Leksand
Markslog Kobbar av sten, en ås av morän samt omgivande vatten	Ca 40 hektar
Nyttjanderätter De tre aktuella fastigheterna ägs av två privatpersoner samt Leksands kommun	
Bebyggelser och anläggningar Skären saknar byggnader, men är utrustad med en grundmarkering för båttrafiken. Fyra sjömärken markerar hörnen på den moränrygg i vattnet, som utgör den ornitologiska arean på naturreseptet	

1.2 Beskrivning av området

Vattholmsskären utgörs under normalvattennivå i Siljan. 4 kobbar som sticker upp ur vattnet. Den största av dem är också en mindre ö som består av morän. Här häckar bl.a. havstrut, silltrut, gråtrut samt silver- och fisktärna.

Moränryggen kring skären ligger på ett djup som varierar mellan 0 – 4 meter under Siljans normalvattennivå.

Under flottningen av timmer över Siljan, användes ön som ett fundament för spelning av timret.

1.2.1 Geovetenskap

Vattholmsskären är ett grund i Siljan som består av grus i olika fraktioner. Materialet har transporterats hit med hjälp av inlandsisen och utgör i dag en relativt stationär och stabil massa.

1.2.2 Biologi

Vattholmsskärens främsta biologiska värden är sannolikt den fågellokal som utvecklats kring skären. Området är också särskilt viktigt som reproduktionslokal för fisken i Siljan.

Vegetation och flora

De botaniska värdena på skären är ringa (se bifogad inventering) förutom att det är intressant att följa vegetationsutvecklingen på en mark som också i dag har så tydliga spår av de förutsättningar som inlandsisen förde med sig.

Siljans vattenregim är artificiell (Vattendom 1962) och har självfallet påverkat den naturliga successionen för växtligheten.

Fauna

Inga särskilda spår av däggdjur har noterats i området. Minken har förutsättningar att ta sig till skären från fastlandet. Observationer av småvessla har förekommit.

Fågellivet är däremot väl representerat (se bif. inventeringar o rapporter).

Förutom det anmärkningsvärda häckningsresultaten för fågellivet, är skären också en bra rastplats för främst olika fågelarter som normalt tyr sig till mer marina miljöer; Storskarv, havsörn, strandskata, kustsnäppa och roskarl m.fl.

1.2.3 Kulturhistoria

Den intilliggande Vaverön och detta område Vattholmsskären, var tidigare värdefulla platser främst för den flottningsverksamhet som upphörde på 1970-talet.

Vaverön var övernattningsplats för flottningspersonalen och Vaverön utgjorde ett fundament för de flottningsbåtar som drog/spelade in virket över sjön.

1.2.4 Jakt, fiske och övrigt friluftsliv

Det har inte förekommit någon nämnvärd jakt i området. För fisket har grunden varit ett värdefullt område främst för trollingfiske av öring.

Som lekbotten för främst abborre, utgör Vattomsskären en särskilt viktig reproduktionsyta.

Sportfiske med handredskap förekommer och förutsättningarna avses förbättras i och med reservatsbildningen.

1.3 Källförteckning

Sjökarta Siljan

Gunnar Lind, inventeringsrapport

Eric Marcus, aktuella inventeringar och naturbeskrivningar

Kjell Leander, muntl.

Plandel

2 Avvägningar mellan bevarandevärden

2.1 Syfte med naturreservatet

Vattholmsskärens fågelliv är unikt för länet och skyddas för den biologiska mångfaldens skull.

Bildandet av naturreservatet innebär ett områdesskydd som är gynnsamt främst för ungfågelreproduktionen.

Grundet som omger skären är en mycket värdefullt moränbotten som attraherar fiskreproduktion. Genom ett skydd förstärks en biotop, avsedd också för sportfiske.

För friluftslivet, främst det båtburna, är Vattholmsskären också en attraktion. Fågellivet på skären är unikt och kan skådas från båt under tid för tillträdesförbud.

Vattholmsskären är för regionen en unik och värdefull naturmiljö som är känslig för störning under häckningssäsong och för mekaniskt slitage. Därför skyddas skären.

Genom ett temporärt tillträdesförbud samt övriga föreskrifter skapas förutsättningar för såväl flora som fauna i en unik miljö.

2.2 Prioritering mellan bevarandevärden

Vattholmsskären är inte särskilt värdefullt för frilufts-/båtlivet.

Därför prioriteras naturvärdena.

3 Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Vattholmsskären utgörs av tre olika naturtyper:

1. Kobbar och skär ovan vattenytan
2. Sjöbotten av morän (varierande djup 0 – 4 m)
3. Vattnet
4. Anläggningar för friluftslivet

Skötselområde 1: Kobbar och skär

Beskrivning

I området finns uppskattningsvis 4 områden (beroende av vattennivån!) som befinner sig ovan vattenytan och utgör reella områden som rastplatser eller häckningslokaler för fågellivet.

Bevarandemål

De kobbar och skär som sticker upp ur vattnet, skall bevaras intakta.

Skötselåtgärder

Några särskilda skötselåtgärder skall inte utpekas för området som skall tillåtas "fri utveckling" (förutom påverkan av is och vatten i samband med Siljans vattenreglering).

LEKSANDS KOMMUN

Skötselområde 2: Sjöbotten av morän

Beskrivning

Det grund som finns under vattnet vid Vattholmsskären består av morän i olika dimensioner.

Bevarandemål

Den för fisken värdefulla och grusbotten kring skären skall bevaras och lämnas fri från yttre påverkan som främmande kemikalier och mekaniskt slitage.

Skötselåtgärder

Några särskilda åtgärder krävs inte för att upprätthålla kvalitén på sjöbotten. Däremot är ett nätfiskeförbud motiverat tack vare att det ringa sediment som lagras på gruset utgör ett gott substrat för romkorn och yngel samt för de insekter (fiskmat!) som väljer att lägga sina ägg på sjöbotten. Näten grumlar sjöbotten och sedimenten decimeras.

Skötselområde 3: Vattnet

Beskrivning

Stenbotten i sjön vid Vattholmsskären ligger på ett varierande djup på 0 – 5m.

Bevarandemål

För att skapa en så optimal submers (undervattens) miljö som möjligt, bör siktdjupet vara så bra som möjligt och vattnet vara av en hög kvalitet.

Skötselåtgärder

Inga särskilda skötselåtgärder krävs för att bevara nämnd vattenkvalité. Däremot är det motiverat att påbjuda förbud mot hantering av båtbränsle inom reservatets gränser, för att minimera risken för påverkan.

Skötselområde 4: Friluftsliv och anläggningar

Beskrivning

Informationstavla om Vattholmsskären monteras på den närliggande Vaverön.

Bevarandemål

Information om reservatet och vilka föreskrifter som skall finnas på informationstavla som sätts upp på närliggande Vaverön. Kommunen kommer också att sprida naturinformationen via sin hemsida

Skötselåtgärder

LEKSANDS KOMMUN

Kommunen monterar informationstavla efter reservatets bildande och underhåller årligen de fasta arrangemang som installeras vid Vattholmsskären.

4 Jakt och fiske

Som tidigare påtalats bedrivs det ingen jakt i området. För att inte motverka syftet med naturreservatet, skall all sjöfågeljakt inom naturreservatet förbjudas.

Fiske med handredskap inom naturreservatet är tillåtet (med ev. förbehåll från Siljans Södra Fiskevårdsområdesförening).

5 Dokumentation och uppföljning

Dokumentation

Förvaltaren ansvarar för att väl dokumentera alla nyskapande åtgärder och restaureringar. Förvaltaren ska även dokumentera underhållsåtgärder samt tillsyn av friluftsanläggningar.

Uppföljning

Bevarandemål

Förvaltaren av reservatet kommer att tillsammans med lokala fågelskådare genomföra inventeringar som kan utvärdera syftet med Vattholmsskären naturreservat.

Övriga skötselåtgärder

Förvaltaren ansvarar för att följa upp genomförda skötselåtgärder.

6 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras då uppföljningen indikerar att behov finns.

LEKSANDS
KOMMUN

Bilaga 4. Överklagan av reservatsbeslut

En överklagan mot beslut om naturreservat på Vattholmsskären skall ske inom 3 veckor från mottagandet av natureservatsförslaget.

Det skickas till:

Länsstyrelsen i Dalarnas län

Box

791 84 Falun

Kommunfullmäktige

§ 32

Dnr 2016/753

Vattholmsskären; Limniskt naturreservat i Siljan Leksands kommun

Beskrivning av ärendet

Vattholmsskären, ett grund som ligger mitt i Siljan, är en unik miljö som föreslås bli skyddad som naturreservat (Miljöbalken).

Ärendet har under föregående år utretts, handlagts och förankrats i såväl utskottet för samhällsbyggnad och kommunstyrelsen.

Sektorns/avdelningens bedömning

Ärendet har varit ute på remiss. Remisstiden löpte ut den 15 oktober 2016.

Behandling av inkomna remissvar:

Eftersom huvudsyftet är att trygga fågellivet på skären, samt svårigheterna med tillsynen, är det en bra att förenkla föreskrifterna så att de upplevs som trovärdiga. Således har nätfiskeförbudet tagits bort i det aktuella förslaget till naturreservatsbildning. Detsamma gäller för hanteringen av båtbränsle och andra kemikalier. Användandet regleras också i annan lagstiftning.

Länsstyrelsen anser också att det inte är tillräckligt att införa beträdnadsförbud endast på marken utan ska gälla även i vattnet till ett visst avstånd från skären. Bedömningen är att det är omöjligt att fysiskt markera ett beträdnadsförbud i vattnet och således gör det omöjligt att ange eventuella restriktioner för besökaren. I Sverige råder det som regel endast landstigningsförbud på de skär och öar som har skyddats. Dessutom innebär ett utökat förbudsområde också en störning för det sportfiske som vi vill ska gynnas av detta reservatsbeslut.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande från naturvårdare Staffan Müller, daterat 2017-01-13

Protokollsutdrag från kommunstyrelsen 2017-03-06 § 26

Kommunfullmäktige

Yrkanden

Anne-Lie Stenberg (M): Bifall till förslaget.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken att förklara det område som avgränsats på karta som naturreservat. Området är ca 85 ha och består främst av vatten samt några skär och en moränbotten under vattenytan.

2. Reservatets namn ska vara Vattholmsskärens naturreservat. Reservatets slutliga gränser utmärks i fält.
3. Fastställa skötselplanen med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken. Naturvårdsförvaltare ska vara Leksands kommun.

Beslutet skickas till

Naturvårdsförvaltare för vidare åtgärder och kommunikering